

Den kreative glæde ved naturkunstværker

Flagspætter spiller en stor rolle for zoologisk konservator Mogens Westphal. En af dem har sågar reddet et liv

AF SØREN OLSEN
redaktion@m-jylland.dk

De nordsjællandske skove, der ikke bare har højstammede bøgeskove, men også nåletræer, er det rene slaraffenland for store flagspætter. De elsker nemlig at udhugge reder i gamle træer, og vinteren igennem æder de masser af frø fra gran og fyr.

Om foråret trommer de energisk i træstammerne, skrigger højt og er i det hele taget ret synlige i naturen.

Midt i dette spætteland har den 82-årige zoologiske konservator Mogens Westphal sit værksted i Liseleje, lige op til Tisvilde Hegn, og han nyder at opleve spætterne og alle de andre skovfugle i området. Gennem årene har han også haft mange døde spætter i hånden, når de for eksempel er fløjet ind i et vindue og folk har afleveret dem til ham for at få dem udstoppet, og i to tilfælde har netop døde spætter spillet en særlig rolle for ham.

- For nogle år siden indleverede en mand en spætte til udstopning, og da han ikke var fra lokalområdet, benyttede han lejligheden til at besøge vores smukke strand bagefter. Og bedst som han står og nyder udsigten, er der en kvinde, som er kommet i havsnød og råber på hjælp, hvorefter han resolut kaster sig ud i bølgerne og redder kvinden fra druknedøden, fortæller Mogens Westphal.

Den anden spættehistorie er mere sørgelig: Under coronaen indleverede en kvinde en stor flagspætte til udstopning, og den skulle være færdig til en bestemt tid, for den skulle være en gave i en særlig anledning.

- Så jeg rubbede neglene det bedste jeg kunne. Men da jeg ringede for at sige at den var færdig, svarede kvinden at hun desværre ikke kunne hente den på det tidspunkt, fordi hun var alvorlig syg af corona og havde nedsat lungekapalet.

Så afhentningen måtte udsættes til senere, men Mogens Westphal hørte ikke fra kvinden.

- Da jeg efter en lang tid forsøgte at ringe til hende, eksisterede nummeret ikke mere, og da jeg søgte på

○ Mogens Westphal med en stor flagspætte. FOTO: SØREN OLSEN

hendes navn, kunne jeg ikke finde det. Så jeg må formode at hun blev af dem der døde under coronaen, fortæller Mogens Westphal, der stadig har den ejerløse spætte.

Med saks og lommekniv

Selvom sådan en oplevelse er sørgelig, giver hans arbejde i almindelighed stor tilfredshed, når han ser glæden hos både voksne og børn, der står med en flot fugl eller et eger.

Allerede som dreng havde han en lille samling af udstoppede fugle, og han har udstoppet på hobbybasis i mange år, men først som 58-årig, i 1998, kvittede han sit trygge job som logistikchef hos Canon og hoppede ud i at blive heltidskonservator.

Det var hans naturhistorielærer på Alsgades Skole på Vesterbro i København, A. C. Mygind Knudsen, der »satte griller i hovedet« på ham, som han selv udtrykker det. Læreren udstoppe selv fugle, og både hans

levende beretninger og ikke mindst store samling af udstoppede dyr fascinerede Mogens Westphal og nogle af de andre drenge i klassen. Det første dyr, hans selv udstoppede ved hjælp af en lommekniv og en saks, var en solsort.

- Det færdige resultat lignede ikke en solsort og den lugtede, men jeg var i gang, fortæller Mogens Westphal, der opbyggede en lille samling. Den solgte han efter skoletiden, men senere begyndte han at samle igen.

- Jeg besøgte jævnlig konservatorer, blandt andet Axel Dideriksen, der havde et naturmuseum i Nordsjælland. Af ham lærte jeg nogle af de håndværksmæssige greb i faget. For eksempel gav han mig en flæt edderfugl, som jeg kunne øve mig på og sagde: »Den er jo lettere at håndtere end en blåmejse«.

En isbjørn som gave

Axel Dideriksen var også formand for Dansk Zoologisk Konservatorforening og foreslog Mogens Westphal at søge optagelse.

- Snart mødte jeg en række dejlige og livsglade mennesker, der til daglig arbejdede med at give døde dyr et nyt liv. Det ville jeg også, og i bagklogskabens klare lys kunne jeg godt have taget skridtet mange år tidligere. For som konservator fik jeg det liv, jeg virkelig brændte for, lidt sent, men dog ikke alt for sent.

Over tid er der blevet udstoppet mange fugle, pattedyr og fisk i Naturateljéret i Liseleje. Lige fra

○ En tårnfalk sat til tørring. FOTO: SØREN OLSEN

fuglekonger til svaner og en torsk på 32 kilo.

Hans største opgave var, da han fik fornøjelsen af at lave en såkaldt gulvmontering af en isbjørn, som var en gave fra hjemmestyret i Grønland til kronprinseparret i forbindelse med det nygifte pars besøg i Grønland i sommeren 2004. En opgave, der efterfølgende gav mange bestillinger.

Nu næsten 25 år efter, at han skiftede arbejde, brænder Mogens stadig for den nære kontakt med naturen og mødet med mennesker der har samme passion.

- Jeg lytter med glæde til jagt- og naturoplevelser, når der er besøg i værkstedet. Samtidig får jeg tilfredsstillet min kreativitet og glæde ved

at fremstille det ene naturkunstværk efter det andet. Og forhåbentlig lidt bedre hver gang.

ET SJÆLDENT ERHVERV

Erhvervsmæssig konservatorvirksomhed kræver autorisation fra Miljøstyrelsen. Men autorisationen gives kun til personer der har taget Dansk Zoologisk Konservatorforenings 4-årige mesterlære, eller har gennemgået uddannelsen på Kunstakademiets Konservator-skole. Det er et sjældent erhverv; kun omkring 30 personer arbejder som zoologiske konservatorer. Jobbet kræver interesse for dyr og biologi, samt en god iagttagelsesevne. Man skal desuden have udpræget sans for at tegne, male og modellere. De fleste zoologiske konservatorer har selvstændig virksomhed, og det kræver ikke nødvendigvis store udgifter at etablere sig.